

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVĚR ȘI LUMINĂ

JUSTIȚIE ȘI LIBERTATE

Prim-Redactor : A. NENOVEANU

Director : PETRE BORȘ

Proprietar : E. I. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei

Pe 6 luni . . . . . 16 »

Pe 3 luni . . . . . 8 »

Studentii plătesc pe jumătate.

Pentru streinătate se adaugă portul.

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERDISĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

No. 19, STRADA COLȚEI, No. 19

Un număr vechi 2 Lei.

S U M A R :

Efectele sperjurului în materie civilă, de d-George Pavloff.

Codul comercial : Despre faliment (urmare 39), de dnu C. N. Toneanu.

Jurisprudența Română :

Curtea de Casație secția I : Dumitru Mărgărit cu D. Manole sindical falimentului V. I. Mărgărit.

Tribunalul județului Iași secția II : Eforia spitalelor Sf. Spiridon cu Gheorghe Holban, Maximescu și alții.

Curtea de Apel din Iași, secția I : Eforia spitalelor Sf. Spiridon cu Gheorghe Holban, Maximescu și alții.

EFECTELE SPERJURULUI

IN

MATERIE CIVILĂ

Ne propunem a trata aici o chestiune de drept, foarte importantă, asupra căreia jurisprudența țerei n'a dis încă cuvântul său ; iar lumea a privit-o, cel puțin până acum, cu indiferență.

Care este sensul juridic și care poate fi aplicațiunea practică a art. 1213 din codul civil ?

Reproducem aci textul pentru ca disertațiunea ce vom face să reiasă mai clară :

Art. 1213 dice : „ Când o parte a jurat, cea-l'altă nu mai este primită a proba falșitatea jurământului ”.

Astă-și, generalmente, lumea este deprinsă cu idea că într'un proces civil, când o parte a jurat, cea-l'altă, care s'a servit de acest mijloc extrem de probațiune, este definitiv cădută în pretențiunile sale și că nu mai poate, pe nici o cale, urmări îndestularea sa. Chiar de s'ar pune în mișcare acțiunea publică, pentru delictul de sperjur, reclamantul nu s'ar putea constitui parte civilă, sub cuvântul bine întemeiat, că n'ar putea cere nici obținea, pe cale penală, obiectul cerut și pierdut definitiv, pe calea civilă. *Non bis in idem*.

Noi credem, însă, că această părere nu e de loc întemeiată și că textul art. 1213 din codul civil, nu poate primi o interpretare atât de judaică. Vom proba aceasta până la evidență, din combinarea tuturor textelor, care au un raport direct sau indirect, cu principiul înscris în art. 1213 din codul civil.

Pentru a scoate într'un relief mai remarcabil tesa noastră, ne vom servi de următorul exemplu :

X posedă o creanță de : 1000 lei contra lui Y și ne-îndestulându-se la termen, îl chiamă în judecată. La ziua de înfațișare X nu are la îndemână obligațiunea, însă, având deplină încredere în onoarea și demnitatea adversarului său, îi deferă jurământul. Y primește jurământul, îl prestează și declară că nu datorește nimica !

Resultatul va fi de sigur fatal lui X căci i se va respinge reclamațiunea, fără cea mai mică îndoială.

Ne întrebăm, însă, cum rămâne X care mai târziu găsește obligațiunea și ce poate face el pentru îndestularea sa ?

După sistemul legislațiunei franceze, X rămâne pentru tot-d'a-una păgubaș ; nici o cale nu-i mai este deschisă pentru a face ca Y să fie condamnat a-i plăti suma de 1000 lei. Tot ce s'ar putea face în Franța, ar fi de a se urmări și condamna definitiv ca sperjur pe Y și aceasta ar fi singura, dar cu totul platonice, consolațiune a lui X.

După sistemul legislațiunei române ¹⁾ susținem că X în condițiunile ipotezei noastre, nu poate rămâne păgubaș ; din contră, el va obținea condamnățiunea lui Y la plata sumei de 1000 lei.

Să examinăm mai înteiut sistemul francez.

Codul civil francez are înscris în art. 1363, principiul că falșitatea jurământului nu se poate proba. Consecuent cu acest principiu, legiuitorul francez a închis toate căile, ordinare sau extraordinare, prin care s'ar fi putut reforma o decisiune bazată pe presumpțiunea legală a jurământului decisoriu.

Toată jurisprudența franceză e stabilită în acest sens. Autorii sunt unanimi a declara că principiul înscris în art. 1363 din codul civil francez, e sacru și inviolabil.

1) De și codul nostru este acel francez, sunt în el multe dispozițiuni pe care legiuitorul român, ținând seamă de obiceiurile țerei, le-a modificat.

Vom proba mai departe, cum dispozițiunile relative la probarea jurământului falș, au fost modificate de legiuitorul nostru.

O persoană cădută în judecată pe motivul că adversarul său a jurat, nu mai poate, nici în civil, nici în penal, proba falșitatea jurământului.

Autorii, în esență, argumentează ast-fel:

«Jurământul decisoriu este o transacțiune; îndată ce jurământul se prestează, transacțiunea e încheiată.

«Transacțiunea, având caracterul unei hotăriri definitive, nu se mai poate răsturna, admitându-se contra ei proba falșității jurământului.

«Condițiunea jurământului nu este de a pretinde adversarului să jure că va spune adevărul, ci numai aceea de a-l face să jure; îndată ce el a jurat, condițiunea la care a fost subordonat efectul transacțiunii este îndeplinită și din acel moment procesul e definitiv și irevocabil judecat.»

Dacă partea care a jurat va fi mai târziu condamnată că a comis un sperjur, hotărîrea ce ar constata în mod definitiv sperjurul, nu va servi întru nimica părții care a deferit jurământul; judecata pronunțată în procesul civil va rămâne în picioare.

Un singur mijloc întrevăd autorii pentru a se putea infirma o hotărîre bazată pe presumpțiunea jurământului, acel prevăzut de aliniatul I de sub art. 480 din procedura civilă franceză;

Acel articol spune că dolul întrebuițat de una din părți, e o cauză care permite a se cere revizuirea unei hotărîri, dată în ultima instanță și care nu mai este susceptibilă de opozițiune.

În acest caz, însă, se cere a se dovedi manoperile frauduloase, întrebuițate de una din părți, pentru a decide pe cea-laltă a deferi sau primi jurământul. În afară de acest unic mijloc, adică al întrebuițării dolului, partea nu mai are la dispozițiune alte căi, pentru a invoca cu succes falșitatea jurământului, chiar în cazul când ar fi fost constatat definitiv sperjurul.

În legislațiunea franceză textele fiind ast-fel, este natural că și jurisprudența și comentarele autorilor să nu fie în alt sens.

Cu toate acestea, în concertul unanim al autorilor, o notă discordantă s'a produs. Duranton strigă, plin de indignare: «Numai în civil îmi este interzis a proba falșitatea jurământului, căci ar fi ceva revoltător ca acela care ar fi condamnat pentru săvîrșirea unui jurământ falș, să poată a se înbogăți, în dauna mea, prin comiterea crimei sale». (Veđi Duranton, tom. XIII No. 600).

Acest autor recunoaște că în civil nu se poate proba falșitatea jurământului, dar susține că în penal, cel lesat se poate constitui parte civilă. «Codul penal, ȳice Duranton, acordă acțiunea civilă în daune tuturor acelor loviți printr'un delict. Sperjurul, fiind și el un delict, partea căreia s'a adus prejudiciu, poate figura în instanța penală, pentru a cere reparațiunea daunelor ce i s'a cauzat.»

Argumentul adus de Duranton e puternic și plin de fineță, dar față cu complexul legiuirilor franceze, relative la această materie, credem că nu e justificat.

În adevăr, codul penal declară în general, fără nici o rezervă, că tot cel ce se crede vătămât, prin comiterea vre-unui delict, poate urmări de odată, atât pedepsirea faptului cât și reparațiunea daunelor cauzate.

De vreme ce, însă, codul civil francez, în art. 1363, pune ca sacțiune că jurământul odată prestat, nu se mai poate proba falșitatea lui, trebuie să admitem că, cel puțin, în privința delictului de sperjur, legiuitorul penal a făcut o excepțiune și nu permite părții lezate a se constitui parte civilă.

Cu atât mai mult trebuie să admitem această soluțiune cu cât în procedura civilă franceză „*Titre deuzième, de la requête civile*“, între motivele pentru care se poate provoca revizuirea unei hotărîri, nu se admite și pe acela al falșității jurământului. De aceea susținem că părerea lui Duranton nu e justificată.

* * *

Să revenim la legislațiunea română.

Am susținut mai sus că după legislațiunea noastră, deși nu'mi este permis a proba falșitatea jurământului, totuși eu nu pot rămâne păgubaș, dacă mai târziu se descopere că debitorul meu a prestat un jurământ falș.

Să ne espicăm:

Legiuitorul nostru a tradus textual art. 1363 din codul francez¹⁾, dar când s'a gândit la aplicațiunea practică a principiului enunțat acolo, el a fost mai înțelept. Fie că prevedea timpuri apropiate unde libera cugetare să fie profesată pe o scară întinsă, fie că cunoștea mai adânc moravurile și eresurile poporului, sau cel puțin a unei însemnate părți din popor, legiuitorul român a lăsat o porțiță largă în lege, prin care să se poată doborî o judecată ce s'ar fi dat pe baza unui jurământ decisoriu, care mai târziu se descopere a fi fost ne-adevărat.

Știm că o hotărîre dată în ultima instanță și care nu mai este susceptibilă de opozițiune, se poate ataca, sau pe calea recursului în Casațiune, sau pe calea revizuirii.

După art. 298 din pr. civ. Curtea, care judecă cererea de revizuire, o poate admite și atunci reformă, în parte sau în totul, hotărîrea asupra căreia s'a cerut revizuirea.

Când legiuitorul nostru a vrut a fixa și a enumera cauzele și motivele pentru care o hotărîre definitivă să se poată revisui, și-a pus dinainte procedura civilă franceză și cea genovesă. A pus față în față art. 480 din proc. civ. fr.¹⁾ cu art. 280 și următorii din proc. genovesă²⁾ și ținând seamă de gradul nostru de cultură precum și de deprinderile noastre, a determinat o serie de cauze pentru care să se poată cere revizuirea.

Ast-fel, pentru a nu ne ocupa aici de alte motive care nu ne interesează în studiul de față, vom spune că art. 290 al III din procedura civilă, este reprodus, aproape textual, din alin. III de sub art. 284 din procedura genovesă.

Iată acest aliniat:

3) «Si, le jugement ayant été rendu sur une enquête ou sur un serment déféré, un ou plusieurs témoins, à raison de leur déposition dans l'enquête, ou la partie, à raison du serment qu'elle aurait prêté, sont condamnés pour faux témoignage ou faux serment.»

1) Art. 1213 cod. civ. rom.

1) Code de procédure civile, titre deuzième: *De la requête civile*.

2) Fellot. Loi sur la procédure civile, du canton de Genève. Page 233. Titre XXII. De l'interprétation et de révision des jugements.

Art. 290 alin. III din Pr. civ. rom. ne spune categoric că revisuirea se va mai cere dacă partea care a jurat, într'un proces civil, s'a descoperit în urmă că a comis un sperjur.

Mai mult, art. 296 pr. civ. în alin. b. dice că, în cât privește sperjurul, revisuirea se va cere în termen de două luni, din ziua de când s'a descoperit sperjurul.

Prin urmare, deși mi-s'a respins acțiunea în civil, din cauza jurământului prestat de adversarul meu, totuși, dacă mai târziu se descoperă că adversarul meu a prestat un jurământ fals, sunt în drept, în baza textelor positive de lege sus-zise, ca în două luni, de la descoperirea sperjurului să cer revisuirea procesului civil și să obțin, în mod indubitabil, pe această cale, condamnarea debitorului meu.

S'ar putea ridica o obiecțiune: aceea că alin. III de sub art. 290 pr. civ. ar prevedea numai cazul când s'ar proba că jurământul supletoriu s'a prestat fals, iar nu și cel decisoriu; căci acel decisoriu, fiind dat de una din părți, leagă pe cea parte, în mod absolut și definitiv, și nici într'un cas nu se mai poate prevala de falșitatea jurământului. Art. 1213. c. c.

Credem, însă, că nu poate fi întemeiată o asemenea opiniune, pe următoarele motive:

I. Legiitorul nostru, în materie de revisuire, a stabilit o normă cu totul diferită de pr. civ. franceză. Pe când legiitorul francez nu admite între motivele de revisuire sperjurul, ce s'a constatat mai târziu că s'a comis de una din părți, legiitorul român admite acel motiv.

II. Art. 290 al. III nu distinge felul jurământului, el să exprime categoric: «Dacă partea care a jurat s'a descoperit mai în urmă că a comis un sperjur.» Unde legea nu distinge nici noi nu putem distinge.

III. Dar proba cea mai evidentă că legea a cuprins, în al. III de sub art. 290 pr. civ. atât jurământul decisoriu cât și cel supletoriu, rezultă din textul art. 293 cod. pen. care zice: «Când în pricină civile prigonitoarele părți vor propune una alteia a face jurământ sau când jurământul se va propune de către judecător uneia din părți și partea, primind jurământul, va săvârși jurământ mincinos, etc. etc.»

Prin urmare, când o parte face declarațiuni false, în urma unui jurământ decisoriu sau în urma unui jurământ supletoriu, comite un sperjur și art. 290 al. III din pr. civ. ne spune că **sperjurul** este o cauză ce dă loc la revisuire.

În acest sens se exprimă și Faustin-Hélie, vol. IV No. 1554. «L'article 366 (293 cod. pen. rom.) est général et absolu; il n'établit aucune distinction entre le serment décisoire et le serment supplétif; la fausseté du serment est soumise à la même pénalité dans l'un et l'autre cas.»

Deci nici vorbă nu poate fi de jurământul supletoriu ca motiv exclusiv al revisuirii în art. 290 pr. civ. Așa dar, sperjurul, fie comis în urma unui jurământ supletoriu, fie comis în urma unui jurământ decisoriu, este și rămâne, după legislațiunea noastră, un motiv constant și invariabil pentru care se poate cere revisuirea și prin consecință, retractarea unei prime hotărâri, ce s'ar fi bazat pe puterea unui jurământ.

Sistemul român e diametral opus sistemului francez și, din punctul de vedere al equității, credem că sistemul nostru e superior celui francez.

Pentru ce e mai superior?.. Toți autorii cei vechi n'au atacat cu mai multă inverșunare alte crime ca aceea a mărturisirei mincinoase și a sperjurului¹⁾ Julius Clarus afirmă că nici o făptuire nu e mai pernicioasă interesului public. «*Arbitror nullam esse crimen perniciosius reipublicae*».

Farinacius găsește întrunite în sperjur trei crime distincte: contra lui Dumnezeu pentru că îl pângărește numele; contra judecătorului pe care îl înșală; contra oamenilor pe cari îi face victimele unei nedreptăți. «De-testabile falsi testis crimen est Deo, judici et hominibus obnoxius est; triplicemque facit deformitatem, perjurii, nempè injustitiae et mendacii»

În adevăr, când cugetăm serios asupra gravității faptului în sine, că cine-va având toată dreptatea cu densul, poate fi despoiat de avutul său, de o mie de ori suntem indrituiți a zice că sistemul român, care lasă o speranță de desdaunare victimelor jurământului fals, este superior celui francez, pentru că acesta le închide ori ce cale și le stinge ori-ce speranță.

* * *

Am spus mai sus că jurisprudența țării n'a zis încă cuvântul său asupra acestei importante chestiuni. Ne-am basat în această susținere pe următorul fapt: Am consultat cu scrupulositate buletinele Curței de Casațiune și iată care este jurisprudența stabilită în privința art. 1213 din cod. civ.

I. «Din acest art. rezultă numai atât că partea care a deferit jurământul numai poate cere daune interese, cauzate de falșitatea jurământului și o asemenea cerere nu o poate face nici chiar cu ocaziunea urmării corecționale a ministerului public, în puterea art. 293 cod. pen. (Casațiune, II, Noembrie 1877).

II. Din art. 1213 cod. civ. rezultă că acțiunea civilă pentru despăgubiri este stinsă *cu desăvârșire*, în cât partea civilă, ne mai având interes, nici nu poate fi gura în cursul acțiunii penale pentru sperjur, care aparține exclusiv numai ministerului public. (Casațiune Iulie 1874).

«Dispozițiunea art. 1213 cod. civ. este consecința caracterului contractual și transacțional al jurământului decisoriu și deci acela ce nu e admis a proba falșitatea jurământului, nu e admis nici a intenta acțiunea în despăgubire, trasă din sperjur. (Cas. II, 1872).

«Jurământul decisoriu tranșează litigiul în mod definitiv, fără a se mai putea primi vre-o altă dovadă în contră-i; chiar dacă, pe cale corecțională, jurământul s'ar recunoaște că a fost fals. (Cas I 1886).»

În privința jurisprudenței admise la art. 290 din pr. civ. în aceeași publicațiune găsim hotărâri de ale Inaltei Curți de Casațiune relative numai la cele două d'antéu alinate; iar relativ la al III, acel ce se raportă la falșitatea jurământului, nu găsim nici o hotărâre care să fi fost pronunțată până astăzi.

La prima citire a textelor relative la materia ce am tratat, te isbești de o aparentă contradicere. Codul civil, îți dă, oprește, prin art. 1213, probarea falsității jurământului; după acest articol ți s'ar părea că totul e de definitiv și irevocabil pierdut. Adversarul tău, prestat'a jurământul ce ți ai deferit, s'a mântuit, ai pierdut procesul căci nu ești mai mult admis a proba falsitatea jurământului. Cum, dar, îți dă iarăși, procedura civilă ne spune contrariul?... Dacă adversarul tău, a prestat jurământul ce ți-ai deferit (ne spune art. 290, alin. III, proc. civ.) nu este nimica încă pierdut se poate proba că el a comis un sperjur și atunci, pe calea revizuirii, obșii reformarea primei judecăți și condamnarea la plată a debitorului tău.

Intre aceste două texte s'ar părea că există o antinomie. Noi susținem că nu există nici o antinomie în aceste texte. Codul civil a enunțat principiul că falsitatea jurământului nu se poate proba; iar proc. civ. regulează modul de aplicare a acestui principiu.

Procedura civilă nu ne spune nicăiri că partea care a deferit jurământul poate intenta o acțiune penală adversarului său, pentru a proba că a prestat un jurământ fals. Acțiunea penală aparține în mod exclusiv numai ministerului public. Probează-se însă, în instanța penală, că un sperjur s'a comis, o! atunci partea, care a fost victima aceluși sperjur, poate să se adreseze justiției și să-ți dă: «Intimplarea a făcut să se probeze că jurământul ce am deferit adversarului meu și pe care el l'a prestat, a fost fals; rog dar, să se supună revizuirii prima judecată și să mi se facă dreptate».

În acest mod se conciliază ambele texte de legi. Partea lesată, a respectat principiul înscris în art. 1213, n'a probat falsitatea jurământului; acest rol l'a lăsat pe seama ministerului public. Și, când a vădut că cei în drept a urmări crimele și delictetele, au isbutit a proba sperjorul, persoana prejudiciată poate invoca această împrejurare pentru a cere să i se facă dreptate.

Prin urmare, dacă am admite chiar, că până la un oare care punct, ar exista vre-o antinomie, în textele legiurilor noastre, relative la probarea jurământului fals, din această încurcătură n'am putea eși de cât inspirându-ne de spiritul legii, care, în cât ne privește pe noi Români, a vroit să fie mai moral și n'a permis nimenuia ca pe eșafodajul unor crime și delictete strigătoare la cer, să-și îngroașe patrimoniul.

Legiuitorul nostru, adoptând sistemul genovez, a realizat un progres remarcabil, din punctul de vedere al moralității publice, căci a stabilit mijloace suficiente pentru a se pune un capăt la abuzul scandalos ce se face din prestarea jurământului.

Statistica hotăririlor pronunțate în materie corecțională constată că condemnațiunile pentru sperjur sunt destul de frecvente și credem că am adus un serviciu însemnat persoanelor ce au putut fi sau vor fi în viitor victime unor jurăminte false. Ele, redesteptate asupra modului cum trebuie a se înțelege și aplica principiul din art. 1213 din cod. civ., vor ști a apăra mai bine și cu succes drepturile lor vătămate.

Mulți dintre acei ce au pe degete știința dreptului, vor

dice poate că, prin studiul present, ne-am încercat a deschide o ușă ce de mult era deschisă în două canaturi. Se poate, dar tot credem că nu fără interes, va fi privită discuțiunea ce am făcut asupra motivelor care au determinat pe legiuitorul român să introducă în legislațiunea noastră un sistem, în cât privește materia ce am tratat, cu totul opus sistemului francez, care de altminterlea, a servit de bază fundamentală, la tot edificiul nostru legislativ.

George Pavloff.

CODUL COMERCIAL

Doctrină și jurisprudență asupra fie-cărui articol în parte, în comparațiune cu articolele corespunzătoare ale legislațiunilor străine

DE

C. N. TONEANU

Avocat (Galați)

(Urmare 32 *)

Despre Faliment

221.—Relativ la această primă categorie de acte anulare, merită o specială considerațiune ipotesa următoare: suposând că falitul ca acceptant, tras, sau emitent, plătește o cambie și posesorul cunoștea starea de încetare de plăți; plata ast-fel făcută poate fi anulată și posesorul obligat a restitui masei banii primiți? Ipotesă care, nu trebuie confundată cu o alta în care, fiind prezentate cambiele spre plată, debitorul plătește dând creditorului alte titluri cambiale reînnoite; de oare-ce în acest cas ar fi tocmai o novațiune iar nu plată, vorbind exact. La această cestiune, dacă nu ținem cont de cât de regulele proprii falimentului, am putea răspunde afirmativ, pentru-că facă-se plata prin mijlocul cambielor sau în alt mod, de fapt este că primind și cunoscând încetarea plăților debitorului său, posesorul sustrage masei o parte din patrimoniul falitului. Și cu toate acestea, cine nu înțelege că dacă posesorul trebuie să-și vadă anulată plata primită și să fie constrins a restitui, n'ar putea, să se întoarcă cu acțiunea de regres contra codebitorilor, pentru că el fiind plătit nu a avut interes să facă protestul și fără protest făcut în termenii riguroși stabiliți de lege în materie cambiară (319 al. 27 cod. com.) nici o dată nu este posibil să exercite acțiunea de regres? Cine nu înțelege că cu modul acesta, posesorul n'ar mai putea obține de la nimeni plata cambiei făcută de el? Nu o poate cere de la debitorul principal (acceptant sau emitent, după cum este vorba de cambia trată sau de cambia propriu-zișă) pentru că aceștia deja au plătit, de și în mod nevalabil, și nu mai poate plăti pe viitor. Nici de la codebitorii obligați pe cale de regres, căci nu s'a făcut protestul. De alt-fel, dacă chiar legea l'ar menține întreagă acțiunea de regres, măcar că după plata făcută de falit a trecut un termen mai mult sau mai puțin lung, nu se poate ca codebitorii să nu mai fie într'o astfel de situație economică, în cât să nu mai poată oferi vr'o garanție de plată? Atunci dar la ce le-ar mai folosi acea gravă derogatiune de la principiile dreptului cambiar care, pe de altă parte, legea este foarte departe de a o permite. Iacă deci cum, necesitatea de a nu frustra, în mod nedrept, drepturile posesorului, și de a menține creditul cambielor, pentru cari dacă posesorul ar putea fi constrins să restituie suma primită în plată, nu ar găsi pe nimeni cari să voiască a le primi; iacă ȳicem, cum motive evi-

*) Vezi Curierul Judiciar No. 13.

dente de justiție și de conveniență comercială au consiliat pe legiuitor de a se depărta în acest cas de principiul după care plățile primite de acela care cunoaște starea de încetare a plăților debitorului său sunt supuse la anulare, prevădând aceasta printr-o dispoziție de lege (art. 724 cod. com.). Dreptul comercial nu este el în totul o țesătură de temperamente la regulele riguroase de drept? Ba încă ceva mai mult, posesorul nu este obligat a restitui chiar când nefiind plătit de debitorul principal la scadență, a fost plătit în urmă pe cale de regres de ori-care din codebitori, cu toate că a cunoscut starea lor de încetare de plăți, căci dacă legiuitorul pentru a sustrage pe posesor de la dauna de a nu mai putea exercita calea de regres contra codebitorilor și pentru a menține creditul și siguranța cambielor a stabilit dispoziția din art. 724, ori-cine vede că aceeași rațiune de justiție și de conveniență comercială există și în acest cas. Și subsistă cu atât mai mult cu cât, fiind constrins posesorul la restituire, el nu va mai avea nici un mod de a lucra cu acțiunea de regres contra altor codebitori fiind că și aci timpul este foarte scurt (art. 345 cod. com.) și va fi deja trecut, precum și pentru motivul că atunci nimeni n'ar mai voi să primească un titlu care l'ar supune apoi la acel grav pericol de a restitui banii primiți¹⁾.

Trebue însă să observăm că dacă posesorele nu este obligat a restitui, chiar când știe că debitorul său a încetat plățile, se înțelege însă că presupunem cazul în care el n'a întrebuințat nici o manoperă sau vr'o fraudă pentru a fi plătit ast-fel de falit. În cas contrariu, el iar nu alții, ar fi obligat să restituie banii ce a primit, pentru că nimeni nu poate să-și facă din fraudă un scut pentru a-și procura un avantajii pe care legea îl permite aceluia care lucrează de bună credință și în conformitate cu ea. Posesorul să-și impute lui însuși dacă neputând face protestul, nu va putea nici să facă acțiune de regres contra codebitorilor (Cas. Torino 28 Febr. 1885)²⁾.

Ceea ce am spus până acum și ce vom mai dice încă, se aplică numai la cambiele propriu-dise, fiind-că art. 724 vorbește numai de ele, sau se aplică și la titlurile cari sunt de o potrivă cu ele din punctul de vedere al tratamentului juridic, precum «chechurile» și *ordinele în produse și mărfuri*? Credem că se aplică și la ele, pentru că și aceste titluri au în favorul lor aceeași rațiune cari le-am vădit pentru cambii. Și nu se poate dice că susținând ast-fel se violează principiile aplicabile în materie de legi, prin care dispozițiunile excepționale trebuiesc interpretate în mod restrictiv, de oare-ce pentru cecuri și ordine în mărfuri, nu facem alt-ceva de cât să coprimem în lege în mod espres, ceea ce coprinde în mod implicit; nu este alt-ceva de cât să atribuim cuvântului legii întreaga sa semnificațiune³⁾.

Dacă dar în contra posesorului nu se poate exercita acțiunea de anulare și de restituțiune, de oare-ce însă masa o poate exercita contra cui-va, să vedem contra cui. De sigur nu poate contra principalului obligat (acceptant sau trăgător, după cum titlul a fost sau nu acceptat, sau emitent) și nici contra trasului care dacă n'a acceptat-o cu toate acestea a plătit-o; pentru că înainte de toate, numai în interesul masei ca substituită în drepturile falitului, se exercită acțiunea în anulațiune și restituțiune. Contra autorilor imediați sau mediați ai posesorului, cu atât mai puțin, fiind-că ei pot asemenea să nu cunoască nici de cum persoana trasului, acceptantului sau emitentului, și deci să nu aibă mijlocul de a cunoaște dacă este sau nu în încetare de plăți; pentru că el asemenea s'ar putea sau să nu mai aibă nici un mod sau să nu mai fie în timp de a exercita la rândul lor, acți-

unea de regres; pentru-că, chiar dacă ar putea-o exercita, condițiunea economică a autorilor poate să nu mai ofere garanții de plată, fiind mult schimbată, și pentru-că comerțul cambielor ar fi profund turburat dacă acela care le primește ar putea, nu numai să nu fie plătit de codebitorii cari l'preced, dar coars el însuși a plăti. În fine, pentru-că există pentru acești autori imediați sau mediați ai posesorului, aceleași rațiuni ca și pentru el. Escluse fiind toate aceste persoane, nu mai rămâne: în cambiele trate de cât trăgătorul, în biletele la ordine, de cât portorul. Aceasta a voit să înțeleagă și legea, când zice în art. 724 că acțiunea de anulare și de restituțiune se poate îndrepta numai contra ultimului obligat pe cale de regres. Și în adevăr, ultim obligat în cambiele trate este trăgătorul, în biletele la ordine purtătorul. Inșă, dacă cambia n'a fost acceptată, ultim obligat pe cale de regres, poate fi încă trăgătorul? Da, pentru-că dacă în această ipotesă, principalul obligat de a plăti este trăgătorul, o asemenea obligațiune presupune pe de altă parte, că trasul n'a plătit la scadență? Or, fiind-că din contra noi aci, plecăm de la ipotesa că trasul a plătit, apoi prin acest singur fapt trăgătorul încetează de a mai fi principalul obligat, pentru a deveni un obligat subsidiar, adică un simplu obligat pe cale de regres. În ori-ce cas, se înțelege că rămâne trăgătorului în tot-d'auna acțiunea pentru provisiunea făcută trasului, și pentru care el are dreptul ca ori-ce creditor de a fi admis la pasivul falimentului; și rămâne asemenea dreptul primitivului (premditore) pentru suma plătită emitentului atunci când a primit titlul de la el¹⁾.

Cu toate acestea pentru ca trăgătorul sau primitivul (premditore) să poată fi constrans a restitui, este necesar ca el să fi cunoscut starea de încetare de plăți în care se găsea trasul său emitentul, în momentul emisiunii în primul cas, în momentul girului în al doilea. Cel puțin așa zice art. 724 cod. com. Dacă însă el ca și posesorul n'a știut, buna sa credință va fi protegiată, și va fi sustras de la ori-ce obligațiune de restituire. Aci, observă Vidari cu drept cuvânt, că condițiunea cerută de lege, adică ca avisul încetării plăților să fie cunoscut de trăgător sau primitiv în momentul emisiunii sau al girului, este imposibilă de a se efectua. În adevăr, dacă trăgătorul știe că trasul se găsește deja în stare de încetare de plăți, cum va mai voi el cu toate acestea să tragă o cambie asupra lui, sigur fiind el că neplătind titlul la scadență, va trebui el să plătească prețul posesorului, sau ori-cărui va veni pe cale de regres? Cum primitivul va mai lua o asemenea cambie, nefiind admisibil că el ignorează starea trasului? Că dacă purtătorul știe de aceasta în momentul primului gir, se înțelege mai puțin încă cum el ar voi să ia un bilet la ordine de la o persoană deja în stare de faliment. Pe de altă parte: în ce timp trăgătorul sau purtătorul a putut ști că trasul, acceptantul sau emitentul era deja falit? În timpul plăței? Dar atunci, pentru ce, ori-una, ori-ata din aceste persoane ar trebui să respundă de un fapt întâmpnat după ce ea a îndeplinit deja obligațiunea sa, și care de altminterlea nu poate exercita nici o influență asupra acestei obligațiuni? Eacă, continuă Vidari, o dificultate care tocmai pentru că este atât de invincibilă, va reduce aproape la nimic acțiunea de anulare și de restituțiune rezervată masei contra trăgătorului și purtătorului²⁾.

(Va urma).

1) Vidari op. cit. Vol. I No. 186, 187.

2) Vidari op. cit. v. I. N. 188.

3) Vidari op. cit. v. I. N. 189.

1) Vidari op. cit. v. I. N. 190.

2) Vidari, op. cit., Vol. I, No. 191.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE SECȚIA I

Audiența de la 29 Martie 1894

Președinția Domnului Ch. Ferekyde, consilier

Dumitru Mărgărit cu D. Manole sindicul falimentului V. I. Mărgărit

Faliment. — Acte sub-semnătură privată. — Dată certă. — Dacă actele sub-semnătură privată subscrise de falit, înainte de declararea lui în stare de faliment, sunt opozabile masei creditorilor chirografari, chiar când nu au dată certă.

Faliment. — Creditori chirografari. — Dacă acești creditori trebuie considerați ca terții persoane sau ca reprezentând drepturile debitorului lor.

(Art. 1176 și 1182 din codul civil).

1) *Actele sub-semnătură privată, subscrise de falit înainte de declararea lui în stare de faliment, sunt opozabile masei creditorilor chirografari, chiar când aceste acte nu au căpătat o dată certă anterioară declarațiunii falimentului.*

2) *Masa creditorilor chirografari ai unui falit, lucrând în această simplă calitate, și neputând ca atare invoca drepturi particulare, deosebite de acelea ce le dă calitatea lor de creditori chirografari asupra întregului patrimoniu al debitorului lor, trebuie, în regulă generală și afară de cazul de fraudă dovedită, să fie considerați ca reprezentând drepturile debitorului iar nu ca terții persoane.*

Decisiunea 122/94. — Casată decisiunea Curții de Apel din Galați, secția II cu No. 130/93 dată în procesul dintre Dumitru Mărgărit cu D. Manole sindicul falimentului V. I. Mărgărit. ¹⁾

S'a citit raportul făcut în cauză de d-nul Președinte Gr. Lahovari.

S'au ascultat: d-nii M. Antonescu și N. Ionescu avocații recurentului D. Mărgărit în dezvoltarea motivelor de casare și d. D. Manolea, sindicul falimentului V. I. Mărgărit în combateri.

Curtea deliberând

Asupra motivului I:

„Violarea art. 1176 și 1182 c. c., precum și a principiului că într'un faliment masa creditorilor reprezintă drepturile falitului în privința actelor făcute de el, afară de cazul de fraudă, așa că data unui act sub-semnătură privată este opozabilă masei creditorilor ca și falitului cu toate că actul n'a dobândit dată certă înainte de declararea falimentului.»

Având în vedere că, din decisiunea supusă recursului, se constată că în ziua de 18 Decembre 1891, recurentul Dumitru Mărgărit a cumpărat, de la fratele său Vasile Mărgărit, un imobil, prin act sub-semnătură privată, act care n'a dobândit dată certă de cât prin prezentarea lui la casieria județului pentru plata taxei de înregistrare, ceea ce a avut loc la 11 Martie 1893, după ce vânzătorul Vasile Mărgărit fusese declarat în stare de faliment;

Că Dumitru Mărgărit, cumpărătorul, care din prețul vânzării de 8000 lei, numărase deja 3000 lei având a număra restul de 5000 lei la facerea actului definitiv, când trebuia să i se predea și imobilul, a chemat în judecată pe sindicul falimentului fratelui său, cerându-i să-i predea imobilul și să primească restul de 5000 lei, din prețul vânzării;

Că Curtea de Apel din Galați, judecând procesul a respins cererea recurentului Dumitru Mărgărit, pe motiv că creditorii falimentului trebuiesc considerați ca terții persoane față cu falitul, fiind densii în drept de a nu recunoaște actele sub-semnătura privată făcute de falit,

¹⁾ A se vedea decisiunea Curții de Apel din Galați în *Curierul Judiciar* No. 11 din 20 Martie 1894.

când acele acte nu au căpătat o dată certă de cât după declararea în faliment:

Considerând că este recunoscut în doctrină că actele sub-semnătură privată, subscrise de falit înainte de declararea lui în stare de faliment sunt opozabile masei creditorilor chirografari, chiar când aceste acte nu au căpătat o dată certă anterioară declarațiunii falimentului;

Că în adevăr, acești creditori, lucrând în această simplă calitate, și neputând ca atare invoca drepturi particulare, deosebite de acelea ce le dă calitatea lor de creditori chirografari asupra întregului patrimoniu al debitorului lor, trebuie, în regulă generală și afară de cazul de fraudă dovedită, să fie considerați ca reprezentând drepturile debitorului iar nu ca terții persoane;

Că acest principiu stabilit prin art. 1176 și 1182 c. c., este aplicabil și masei credale a unui falit, precum se aplică în materie civilă tutulor celor-l'alți creditori chirografari, căci legea nu face nici o deosebire între ei sub acest raport, iar declararea falimentului nu are de scop de a modifica legăturile de drept legalmente întocmite și anterioare stărei de faliment;

Considerând că este constant, în specie, și nici sindicul nu contestă aceasta, că actul de vânzare, intervenit între recurent și fratele său, poartă o dată anterioară declarațiunii falimentului vânzătorului;

Că, intru cât instanța de fond nu stabilește că acest act a fost antedat într'un mod fraudulos, apoi acest act este opozabil masei creditorilor;

Că, prin urmare Curtea de Apel anulându-l, a violat art. 1176 și 1182 din codicele civil, și deci motivul ce se invoacă este intemeiat.

Pentru acest motiv, fără a mai discuta pe cele-l'alte Curtea, casează.

TRIBUNALUL IAȘI, SECȚIA II

Președinția d-lui Dim. G. Maxim, Președinte

Audiența de la 14 Februarie 1894

Proces-Verbal No. 761

Eforia spitalelor Sf. Spiridon cere, în urma desistării sale, să fie reprimată ca parte civilă în procesul privitor pe Gheorghe Holban, Maximescu și alții, inculpați pentru delapidare de bani publici.

Parte civilă în procese penale. — Dacă trebuie să declare formal că se constituie ca parte civilă.

Parte civilă. — Dacă, fiind legal constituită, este răspunzătoare de daunele ce ar cauza celor urmăriți. — Când este răspunzătoare și când nu.

Parte civilă. — Desistare. — Dacă partea civilă, o dată constituită în această calitate, se mai poate desista. — Când se poate desista. — Dacă, o dată desstată, se mai poate constitui din nou ca parte civilă. — Dacă mai este răspunzătoare după desistare, de daune față cu inculpații. — În ce caz desistarea o scapă de răspundere față cu cei urmăriți.

(Art. 6, 11, 63, 64, 187, 207 și 381 din procedura penală).

1) *Cel ce aduce o plângere în justiție în urma unei infracțiuni ce a suferit și voește a figura ca parte litigantă în acțiunea publică introdusă contra unei persoane, fie după cererea sa, fie după requisitorul Ministeriului public, trebuie să declare formal că se constituie parte civilă sau că cere daune interese de la cei urmăriți penalmente.*

2) *Partea leșată constituită ca parte civilă după formele specificate de legiuitor și angajată astfel în instanța penală, urmează să fie răspunzătoare de daunele ce ar cauza celui urmărit, atunci când s'ar constata că acțiunea ce a pornit ar fi injustă sau temerară.*

Numai când partea civilă se desistă în cele 24 de ore după ce s'a constituit în această calitate, este scutită de cheltuelile procesului urmate din acest moment.

3) *Partea civilă se poate desista ori-când, în cursul procesului, de la calitatea sa de parte civilă.*

O dată desistată, partea civilă nu mai poate figura nici fi reprimită în proces în această calitate; după desistare dânsa numai poate figura de cât ca simplă denunțatoare, și în această calitate nu poate da de cât informațiunile ce i s'ar cere de justiție.

Dacă desistarea n'a urmat în cele 24 de ore de la constituirea ei, partea civilă este răspunzătoare de daune față cu inculpații și poate figura în instanță ca să răspundă la concluziunile ce s'ar formula de inculpați în această privință.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de d. avocat Pavlov din partea inculpatului Gh. Holban, tinzând a se decide că Epitropia spitalului Sf. Spiridon nu mai poate figura în acest proces ca parte civilă.

Având în vedere că toți trei d-ni epitropi prin cere-rile înregistrate la No. 13,248 și 13,267/93, desistându-se de calitatea de parte civilă ce și-o luase în cauză, și-au rezervat dreptul de a urmări pe inculpați Holban, Maximescu și Borcea pe calea civilă deja începută, după cum declară prin prima cerere și că luându-li-se consimțimintul epitropilor în această privință în zilele de 8 și 9 Decembrie 1893, Tribunalul în urma cererii reprezentantului lor, a luat act în ședința publică din 9 Decembrie 1893, despre această desistare a Epitropiei, după cum se constată prin procesul verbal No. 4342/93, precum și de declarațiunile inculpaților că își rezervă dreptul de a pune concluziuni în daune contra Epitropiei pentru acțiunea ce le-a făcut.

Considerând că din regulile formulate de legiuitor prin art. 6 și 63 din proc. pen., rezultă că cel ce aduce o plângere în justiție în urma unei infracțiuni ce a suferit și voește a figura ca parte litigantă în acțiunea publică introdusă contra unei persoane, fie după cererea sa, fie după requisitorul Ministerului public, trebuie să declare formal că se constituie parte civilă sau că cere daune interese de la cei urmăriți penalmente.

Considerând că odată ce lesatul s'a constituit parte civilă, după formele specificate de legiuitor și s'a angajat ast-fel în instanța penală, urmează să fie răspunzător de daunele ce ar cauza celui urmărit, atunci când s'ar constata că acțiunea ce a pornit ar fi injustă sau temerară și aceasta din cauză că o acțiune penală, chiar urmată de o achitare, jignește mai mult moralul unei persoane oneste de cât o acțiune civilă, care nu poate atinge de cât patrimoniul și interesele bănești.

Considerând că legiuitorul ținând seamă de această atingere a onoarei celui ce este urmărit pe nedrept în o instanță penală, consacră pretutindenea principiul condemnațiunii la daune interese a părții civile ce a introdus o acțiune injustă, și găsind că ar fi posibilitate ca partea civilă să găsească în timp netemeinicia acțiunii sale, a prevădut expres prin art. 63 din pr. pen. că dacă lepădarea ei de calitatea ce și-a luat-o în instanța penală se face în 24 ore din momentul de când s'a constituit în această calitate, va fi scutită de cheltuelile procesului urmate din acest moment.

Considerând că dacă legiuitorul prin acest articol scutește de cheltuelile ulterioare ale procesului pe partea civilă care s'a lepădat în termenul de 24 ore și dacă într'un mod impropriu, spre a ajunge la această distincțiune, prescrie în primul aliniat posibilitatea lepădării calității de parte civilă în 24 ore din momentul constituirei, de aci nu se poate deduce ast-fel după cum se susține de Eforie prin reprezentantul ei, d. Stelian, că legiuitorul a avut intențiunea de a consacra prohibițiunea lepădării calității de parte civilă, îndată ce a trecut 24 ore din momentul constituirei, sau nevaliditatea unei asemenea lepădări după acest termen, căci, dacă am admite acest sistem, ar rezulta că legiuitorul a înțeles de a cons-

trânge pe o persoană ca să-și menție o calitate, de care înțelege să se lepede, de a fi violat libertatea individuală, care a fost restrinsă și împrejmuată numai în casurile în care interese mari de ordine publică sunt puse în joc, ce nu sunt în cauză.

Considerând că neputându-se ast-fel interpreta art. 63 din procedură, deducem că libertatea părții civile de a se desista ori când în cursul procesului este nemărginită și că articolul menționat n'are menirea de cât a rezolvi chestiunea cheltuelilor procesului și a daunelor interese la care pot fi condamnați acei ce se constituiesc parte civilă, conform art. 6 din procedură, ceea ce mai rezultă și din art. 64, după care, singura restricțiune de fapt, a imposibilității lepădării de parte civilă este numai în urma pronunțării sentinței.

Considerând că fiind ast-fel validă lepădarea de calitate de parte civilă a Eforiei și întru cât Eforia nu o atacă pe alte motive, nu poate fi admisibilă cererea ei de a fi menținută în proces în o calitate de la care în mod valid s'a desistat, căci dânsa pierzând-o, nu mai poate figura în proces de cât ca simplă denunțatoare și în această calitate nu poate da de cât informațiunile ce i s'ar cere de justiție după stăruința și rechișițiunile Ministerului public.

Considerând în fine, că dacă partea civilă poate fi condamnată în cas de achitare la daune către cel urmărit, (art. 11, 63, 187, 207, 381 pr. pen.) de aci nu se poate deduce că dânsa, de și s'a desistat, continuă de a figura ca parte litigantă, schimbându se rolul părților, pentru că art. 6, precisașă expres că denunțatorul poate figura ca parte litigantă numai în calitate de parte civilă, și în tot cazul denunțatorul rămânând numai spre a da informațiuni i se poate cel mult da dreptul de a răspunde la concluziunile de daune ce ar putea formula inculpații contra sa, și nici de cum a lua alte concluziuni în cauză care presupun calitatea de parte litigantă.

Pentru aceste motive, tribunalul în majoritate, dispune:

Că Eforia nu poate figura în calitate de parte civilă în cauză, ci numai ca reclamantă și răspunzătoare de daune față cu inculpații și putând numai se răspundă la concluziunile ce s'ar formula de către inculpați în această privință.

(Semnați) D. G. Maxim, I. Corjescu.

DEOSEBITĂ PĂRERE

Sub-scrisul socot că Epitropia are dreptul să-și continue a-și exercita acțiunea sa civilă înaintea acestei instanțe pentru următoarele motive:

Considerând că o infracțiune a legei penele, dând naștere la o acțiune publică și la alta civilă, partea vătămată poate se-și exercite acțiunea ce-i competește sau în același timp cu acțiunea publică înaintea instanței penale, sau deosebit înaintea instanței civile;

Considerând că în cazul când partea civilă și-a ales una din instanțe numai poate să-și exercite de acțiunea sa tot în același timp și înaintea celei-l'alte instanțe după principiul „electa una via, non datur recursus ad alteram.”

Considerând că atât principiul enunțat, cât și acela al buneii administrațiuni a justiției în cea ce privește exercițiul acțiunilor isvorite dintr'un delict, în care ordinea publică este interesată, cer ca pe câtă vreme s'a intentat acțiunea civilă de odată cu cea publică și s'a exercitat într'un timp mai îndelungat, până când instanța penală este încă deschisă și partea vătămată nu și-a intentat acțiunea sa și înaintea instanței civile, ea are dreptul să și o exercite de, fără nici o altă restricțiune, de cât numai dacă s'a desistat în termenul de 24 ore de la intrarea ei.

Considerând că în cazul când partea civilă s'a desis-

tat de la acțiune, adică a declarat că părăsește instanța penală, aceasta nu poate atrage pentru densa pierderea instanței penale pentru tot-d'a-una, de oare ce n'a renunțat la dreptul ce i s'a născut din infracțiune și dacă poate duce tot aceiași acțiune pentru valorificarea aceluși drept înaintea instanței civile, nici o rațiune juridică nu se opune ca partea vătămată se poată reveni asupra desistării sale de la instanța penală și se continue a-și exercita acțiunea, afară numai dacă desistarea n'a avut loc înaintea expirării termenului de 24 ore și dacă partea n'a apucat încă a deschide și instanța civilă.

Considerând că acestea rezultă din modul redacțiunii art. 63. pr. p., căci dacă legiuitorul ar fi avut intențiunea să rezolvească numai chestia cheltuelilor procesului și a daunelor interese de care ar fi responsabilă partea civilă, în cazul când ea s'a desistat, iar nu și chestia tardivității desistării de la instanță, era natural să facă un singur aliniat ca și legiuitorul procedurii civile prin art. 260 din aceea procedură, și anume, s'ar fi exprimat ast-fel: „Partea civilă dacă se va desista de la acțiunea «sa în 24 ore, va fi scutită de cheltuelile procesului, nu însă și de daune interese către prevenit.»—Dar legiuitorul procedurii penale face două aliniate: 1) Partea civilă se poate desista în 24 ore, și al II-lea: Când se va desista în acest termen, va fi scutită de cheltueli.

Considerând în fine că după cum se susține s'ar lovi în libertatea unei părți, prin aceea că nu s'ar ține seamă de lepădarea sa ca parte civilă, de părăsirea instanței peste termenul din art. 63, totasemenea s'ar viola libertatea sa, dacă după ce a declarat că se desistă, dar încă nu s'a închis instanța penală, nici n'a sesizat cu acțiune instanța civilă, să fie constrinsă a merge neapărat pe calea civilă și să nu poată retracta desistarea sa, atunci când numai ei îi aparține acțiunea și are facultatea nu numai de a o intenta, dar a o și urmări înaintea orî cărei instanțe, conform art. 8 pr. pen.

Pentru aceste motive sunt de părere a se respinge incidentul și a se menține în instanță Epitropia ca parte civilă.

(ss). A. Kirilovici.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI SECȚIA I

Audiența de la 2 Martie 1894

Președenția d-lui G. Dimachi, consilier

Jurnalul No. 242

Apelul făcut de Epitropia spitalelor sf. Spiridon contra încheierilor tribunalului Iași sub No. 760 din 11 Februarie și No. 761 din 14 Februarie, anul curent.

Partea civilă.—Dacă partea civilă odată desistată mai poate reveni și mai poate să se constituie din nou ca parte civilă. (Art. 64 procedura penală și art. 260 din procedura civilă).

Partea lesată printr'un delict, poate reveni asupra declarațiunii ce ar fi făcută că se desistă de la instanță, și să se constituie din nou ca parte civilă.

Curtea,

Vedând apelul introdus de către Epitropia Sf. Spiridon în contra încheierilor tribunalului de Iași sub No. 760 din 11 Februarie 1894 și 761 din 14 Ianuarie.

Vedând că prin cel întâi jurnal tribunalul în cursul procesului corecțional privitor pe Holban, Maximescu și Borcea, a scos din cauză pe Epitropia Sf. Spiridon pe motiv că această instituțiune, printr'o declarațiune scrisă, desistându-se de la pretențiunile sale, nu mai poate figura ca parte civilă în instanță și menținând-o totuși pentru a răspunde de daunele eventuale la care ar putea fi condamnată către inculpați.

Vedând că prin al doilea jurnal, trib. interzice inter-

venirea și colaborarea la instrucțiune a Epitropiei nepermițându-i de a pune întrebări și face interogator martorilor și inculpaților, pentru că nu ar avea calitatea de parte civilă.

Asupra primului jurnal sub No. 760 din 11 Februarie.

Considerând că prin nici un text de lege nu se oprește partea lesată prin faptul unui delict, să revină asupra unei declarațiunii de desistare de instanță, precum e în specie, căci nu e vorba despre renunțarea la dreptul însuși, relativ la pretențiile sale civile, până în momentul închiderii desbaterilor conform art. 64 c. pr. pen.

Că, în specie, tratându-se despre o acțiune civilă după principiul general cuprins în art. 260 din proc. civ., reclamantul singur se poate desista de la instanță pe propria sa răspundere de daune interese, fără a pierde dreptul de a-și relua acțiunea printr'o nouă instanță.

Că ast-fel fiind, revenirea în penal în cursul unei instrucțiuni care încă continuă, asupra unei desistări deja formulate, însemnează o nouă constituire de instanță, permisă de lege, intru cât se face înainte de închiderea desbaterilor ca în cazul concret.

Considerând că nu este întemeiat a se susține că prin desistarea părții civile de la instanță, s'ar crea un drept câștigat pentru inculpați, în virtutea principiilor de îngăduire și interpretare în favoarea inculpaților a orî ce măsură prin care li s'ar face pozițiunea mai ușoară în judecata corecțională, căci după procedurile din trecut, când acțiunea publică și civilă se exercita de chiar persoana lesată, s'a putut admite un asemenea mod de a vedea, astă-și când acțiunea publică este încredințată reprezentantului nepărțitor a Societății, aceeași rațiune de favoare nu mai există.

Considerând în fine că nu este admisibil a se lua act de o desistare făcută de către reclamantele parte civilă în penal, al esclude din instanță și atunci când revine asupra desistării sale înainte de închiderea desbaterilor, a-i respinge cererea și a-l menține totuși numai pentru a răspunde de daunele ce ar fi cauzat, nedovedind existența faptului penal, pentru care i s'a ridicat tocmai dreptul de a-l dovedi; că ast-fel fiind apelul Epitropiei, tinzând la revenirea în instanță în timp util, chiar în urma desistării și fără a-și fi ales o altă cale, este fundat.

Asupra celui de al doilea jurnal.

Considerând că hotărîrea luată de tribunal de a nu se permite Epitropiei menținerea în cauză de cât numai ca denunțatoare și spre a răspunde de daune către inculpați în cas de achitare, fără să ia parte la instrucțiune, are caracterul unei măsurii de administrare de probă în cursul instrucțiunii corecționale și scapă ast-fel competenței acestei Curți, apelul făcut în această privință este neadmisibil.

Curtea fără a mai discuta cele-l'alte motive, decide: Primește apelul Epitropiei spitalului Sf. Spiridon în ce privește jurnalul tribunalului Iași secția II, No. 760 din 11 Februarie 1894 și în consecință menține în instanță ca parte civilă pe Epitropie.

Respinge apelul în ce se atinge de jurnalul aceluiași tribunal No. 761 din 14 Februarie ca neadmisibil.

(ss.) G. Dimachi, N. Volenti și D. Sofian.

A V I S

SE VA MUTA

Biroul de informații și plasare din Str. Colței 19 al D-lui S. Grigorescu se va muta de la Sf. Gheorghe tot în Str. Colței No. 33, vis-a-vis de Spitalul Colței.